Izhaja
vsak petek z datumom prihodnjega dneva.

Dopisi naj se frankujejo in pošiljajo uredništvu lista »Mir« v Celovec, Pavličeva ulica št. 7.

Osebni pogovor od 10. do 11. ure predpoldne in od 3. do 4. ure popoldne.

Rokopisi naj se samo po eni strani lista napišejo, druga stran naj bo prazna.

Rokopisi se ne vračajo.

Dopisom je treba za odgovor priložiti poštno znamko.

MIR

Glasilo koroških Slovencev

Velja
za celo leto 4 krone.

Denar naj se pošilja točno pod napisom:
Upravništvu lista „Mir“ v Celovcu,
Vetrinjsko obmestje št. 26.

Naročnina naj se plačuje naprej.

Za inserate se plačuje po 20 vin. od garmond-vrste vsakokrat.

Leto XXXII. Celovec, 2. velikega srpana 1913. Št. 31.

Ob zadnji desetletnici naše politike.

Dne 1. avgusta je poteklo ravno 10 let, odkar se je nastanil v Celovcu sedanji voditelj koroških Slovencev, gosp. dr. Janko Brejc, ki ga je vleklo srce med koroške Slovence, ker je preživel dobršen del svojih mladinskih let v Celovcu. Koroški Slovenci smo se ga razveselili, ravnotako kakor so ga napadali, še preden je prišel v Celovec, nemški nacionalci, in varali se nismo ne eni ne drugi. Koroški Slovenci smo si ga kmalu po njegovem prihodu sami izvolili za svojega voditelja. S tem smo mu izročili veliko čast, pa še večje breme.

Kdor količkaj pozna težavne politične razmere na Koroškem, moč nasprotnikov, ki imajo vso oporo pri vladi in v vseh državnih in deželnih uradih na Koroškem, ta ve, kaj se pravi bojevati se na Koroškem. To je boj Golijata z Davidom. Dal Bog, da bi se tudi tako končal, kakor se je v stari zavezi!

Dr. Brejc je posegel v boj za pravice Slovencev z vso njemu lastno energijo in je spravil v politiko koroških Slovencev nekak sistem. Začrtal ji je jasnejšo pot, spravil pokoncu nanovo nemškonacionalno mravljišče, izvojeval marsikatero načelno zmago v najvišjih inštancah in povzdigoval ugled slovenske stranke. To so njegove zasluge! In za te zasluge mu je čestital v zadnji odborovi seji političnega društva povodom desetletnice njegovega dohoda g. poslanec Grafenauer. Tej častitki se pridružuje tudi naš list, glasilo koroških Slovencev. Delo na Koroškem ni tako hvaležno, kakor je po drugih deželah. Nasprotnik nam je žal en del našega ljudstva zastrupil, in zato uspehi na Koroškem ne odgovarjajo našemu trudu in delu. Toda kar v trdih bojih res dosežemo, je po navadi trdno. In v vseh teh bojih je ostal dr. Brejc neuklonjen, neustrašen, vztrajen in dosleden. Ni se zbal niti, ko so mu nasprotniki v nemškonacionalnem taboru v svoji brezprimerni politični umazanosti skušali izpodmakniti tla s tem, da so ga zgolj na podlagi njegove doslednosti v jezikovnem vprašanju pri sodiščih, torej zavoljo njegove pravicoljubnosti, opetovano spravili v disciplinarno preiskavo. To je bil pač najostudnejši boj, ki so ga začeli nemški nacionalci nasproti Slovencem, ker so na ta sramoten način upali Slovencem ubiti voditelja, ker mu duševno niso bili kos! Na vse mogoče načine so ga skušali očrniti pri slovenskem ljudstvu, njegove zgolj pisarniške zadeve, ki nimajo s politiko prav nič opraviti, so spravljali na različne načine v politično javnost in jih zlorabili, denuncirali so vsakega Nemca, ki je prestopil prag njegove pisarne, v pravnih, zamotanih zadevah iskat pomoči, v »Fr. Stimmen« in graških svobodomiselnih listih so začeli zoper njegovo pisarno pravi bojkot; toda vse skupaj ni ničesar pomagalo! Povdarjamo: Naš voditelj ni več koroški general brez armade! To je uspeh nemškonacionalne gonje! In v vrstah nemških nacionalcev samih, kar jih je razsodnih in kateri niso podobni pouličnim kričavim paglavcem, uživa spoštovanje!

Per aspera ad astra! Poti do zmagoslavnih zvezd na Koroškem so trnjevi!

Nov škandal na koroških železnicah.

Škandal za škandalom vrsti se na progah koroških železnic, eden med njimi še ni dozdaj svetu še širnemu znan.

Prigodi se, da pridem v Železno Kaplo na postajo, da si kupim vozni listek do Sinčevasi. Ker sem miren človek, si še oddaleč nisem želel kakega spora, prepira ali celo škandala. Posebno kaj takega nisem pričakoval na postaji v Železni Kapli, kjer o takih stvareh dozdaj menda ni bilo slišati. Zato torej je bilo moje začudenje toliko večje, ko mi na mojo zahtevo uradnik pri blagajni odvrne ne baš preprijazno, da ne zna slovenski in naj povem postajo po nemško. (Pozneje sem zvedel, da dotičnik prav dobro zna slovenski.) To me je osupnilo, ker nisem si mogel misliti, da bi dotični železničar ne imel toliko soli v glavi, da ne bi si zapomnil slovenskih imen borih sedem postaj od Železne Kaple do Sinčevasi. Zato sem mu to tudi povedal, da ga namreč ne smatram za tako omejenega, da bi me ne razumel, kam se hočem peljati. No, mož mi na moj pomislek odgovori, da si ne dá dajati nobenih instrukcij itd.

Ker me je polagoma minevala potrpežljivost, sem listek iznova zahteval in se sklicevaI pri tem na pravico, ki jo ima po moji sodbi vsak avstrijski državljan, da mora namreč dobiti listek v jeziku, ki se govori na ozemlju, kjer teče železniška proga.

Gospod za okencem me pa spravi v novo presenečenje z dozdaj menda še neznano trditvijo, da mora znati vsak avstrijski državljan nemško. Ker se s to mislijo nisem mogel spoprijazniti, sem mu odločno ugovarjal. A on je imel takoj drugo pri roki; rekel je, da jaz še posebno gotovo moram znati nemško, ker sem napravil maturo. (Ker je moj vljudni visavis topot tako imenitno uganil in pogodil resnico, me je to še bolj potrdilo v misli, da mož ni tako omejen, kot se je od začetka kazal, kakor da namreč ni zmožen zapomniti si slovenskih imen postaj Železna Kapla—Sinčavas.)

Med takimi in enakimi pomenki je čas potekal in zato sem blagajnika pozval zopet, naj mi dá listek, da občinstvo zadaj ne bo čakalo. A tudi sedaj brez uspeha; zopet mi je donelo nasproti: »Wohin, wohin?«

Podlistek.

Ciganski župnik.

Humoreska. Iz češkega prestavil Rožan.

(Konec.)

II.

Tako je minila cela vrsta let, in župniku Čejki se nikdar ni kaj izgubilo. Saj bi tudi tat ne bil imel kaj vzeti. Celo njegovo premoženje je bil — prešiček. Tega je vestno redila župnikova sestra, in skupaj sta se veselila oba na praznik, katerega so jima ščetinci vsako leto pripravljali.

In danes ta udarec! Prešiček je bil do jutra proč! Župnik je prišel doli k sestri, navidez je malo iskal, a na žalostni dogodbi s tem ni nič izpremenil.

Župnik se je kmalu sprijaznil z usodo, a sestra njegova je vedno tarnala. Tako se je zgodilo, da se je tatvina raznesla po vasi in zvedeli so o nji tudi orožniki.

Posebno je bilo, da so soglasno dolžili cigane, čeravno se že dolgo nihče ni spominjal, da bi bili cigani pri njih kaj ukradli.

A ni trajalo dolgo, za par dni se je prikazal v farovžu stari Tomo, kralj — gospod ciganov. Postarel, a sin svobode — ponosen, je prišel in poljuboval župniku roko.

»Blagi gospod, dva dni hodim k vam, sam in sam, svoje ljudi sem pustl daleč od tod. Prišel sem, kakor brž sem zvedel, da ste bili oropani in da dolžijo cigane — prišel sem vas zagotavljat, da od mojih ljudi vam nihče ne vzame niti bilke slame, še manj pa prešička. Blagi gospod, staremu Tomu smete verjeti! Vsak izmed mojih ljudi ve, kako stroga je moja zapoved v tem kraju in vsak ve, kako zna stari Tomo kaznovati. Vašo ljubezen do ciganov cigan nikdar ne plača z nehvaležnostjo — blagi gospod se sme zanesti. In kakor sem bil skoraj dvajset let mož beseda, tako bomo izpolnili tudi to-le obljubo: ako je prešiček živ, ga bomo mi blagemu gospodu vrnili. In če ga je tat zaklal, bomo mi tata našli!«

In vnovič je poljubil roko, in ni sprejel župnikovega pogoščenja, dokler ne bo od njega in njegovih ljudi vzeta sramota in tat najden.

Župnik se je solzil, ko ga je stari cigan zapustil. Kakor ogenj ga je žgal poljub na roki — sam sebi je očital, da je že sam en trenutek dvomil in da je tudi sam mislil na cigane in jih dolžil — — —

Zdaj pa je verjel, da niso cigani ukradli prešička.

III.

Od tega časa sta potekla zopet dva meseca. Po ciganih ni bilo ne duha ne sluha.

In zopet nekega jutra — še ob temi — je donel glas župnikove sestre po farovžu, zopet se je župnik hitro oblačil in pozabil se je celo pokrižati. Takrat pa v glasu župnikove sestre ni bilo strahu, pač pa je veselo župniku naznanjal: V praznem hlevcu stoji prešiček — njihov, pred dvema mesecema ukradeni prešiček, toda večji, lep, pitan.

»Ni mogoče!« se je župnik čudil in hitel na dvorišče. Resnica! Kakor bi ga spoznal, je prešiček v hlevu veselo hrohal, kakor bi se bahal, da je tako debel.

Za trenotek je župniku prišlo na misel: »To ni najin prešiček!« A njegova sestra je našla tisoč znamenj, po katerih je spoznala prešička, na ušesih, nogah, rilcu in repu.

»Cigani!« je sodila, samo zdaj je bilo v njenem glasu spoznati veselje in skrito zahvalo.

Majal je nad tem z glavo tudi župnik, majala je cela vas in ves kraj, majal je z glavo žandar, da, celo okrajna sodnija! To je bila dogodba, katera se menda ni prigodila šele zdaj — »ciganskemu župniku«.

Nihče po prešičku ni vprašal, priče so potrdile, da je bil prej župniku prešiček ukraden in da je ravno tisti prešiček, ki je bil takrat majhen — zdaj pitan — — —

In tako je prešiček »ciganskemu župniku« ostal in ž njim zopet veselje v župnišču in — domač praznik — v postu.

IV.

Bilo je pred Božičem. Že dolgo ni bilo v okolici videti nobenega cigana. Drugo-

Bilo mi je dovolj. Zahtevam pritožno knjigo. Za odgovor dobim, da so pritožne knjige odpravljene (abgekommen) in da, če hočem vozni listek, naj povem postajo po nemško, oziroma naj si poiščem tolmača, da mi ga on dobi.

Ker je čas hitel in je občinstvo zadaj že pritiskalo, sem izgovoril častito ime Kühnsdorf s pripombo, da bom javil višjim železniškim oblastem, kako neustrašeno brani nek uradnik na postaji Železna Kapla nemška imena postaj Železna Kapla — Sinčavas, ali po domače, da se bom pritožil.

Možu je bilo to po volji in mi je kavalirsko ponudil celo črnilo in papir, da takoj spišem pritožbo. Jaz sem ponudbo sprejel in čakal, da mi prinese pisalno orodje. Ker se pa na nov opomin za to ni več zmenil, sem se odstranil z mislijo, da ta kavalir zna bolje obljube dajati, kakor jih držati.

Sedaj sem s svojo zgodbo pri kraju. A zapišem naj še nekaj misli, katere mislim, da se lahko vzamejo kot splošno mnenje slovenske javnosti.

Slovensko potujoče občinstvo je mnenja, da železniško osobje prav nič ne briga, če slovenski potnik zna nemško ali ne, temveč se mora uradništvo ravnati po željah in jeziku ljudstva, ne pa ljudstvo po uradništvu. Uradništvo je tu radi ljudstva in ne obratno, ljudstvo radi uradništva. Ljudstvo je gospodar in gospod, uradništvu ostaja uloga sluge.

Zato noče in ne potrebuje potujoče slovensko občinstvo od železniških uradnikov nobenih milosti. Vljudno, a odločno odklanjamo mnenje, da se nam izkazuje milost, če se nam dá listek na slovensko zahtevo, in da torej potnikom, ki znajo nemško, na slovensko zahtevo ni treba ugoditi! Odklanjamo ulogo beračev, ki se mu dá miloščina, če jo potrebuje, a se mu je ne dá, če je ni potreben! Da se nam dá vozni listek na slovensko zahtevo, to ni miloščina, ampak je to naša p r a v i c a. In svojih pravic si ne bomo pustili od nikogar jemati, ker jih imamo od Boga. Bog pa je naš najvišji gospod.

Slovenci smo zvesti avstrijski državljani. Spoštujemo in ljubimo svojega presvitlega cesarja habsburške rodovine in zvesto izpolnjujemo svoje državljanske dolžnosti, in kot smo že večkrat v dejanju dokazali in še bomo, če bo treba, radi za blagor države in dinastije prelivamo tudi kri. A zavedamo se tudi, da tistemu, ki zvesto vrši dolžnosti, gredo tudi pravice. In mi vršimo zvesto svoje državljanske dolžnosti in dajemo cesarju, kar je cesarjevega. Dajemo državi davek, mnogo in jako dober krvni davek.

Nismo še izgubili upanja in prepričanja, da tudi v Avstriji pridemo do svojih pravic. A naj tudi gotovi krogi uvidijo, da jako slabo delajo za blagor države, če nam kratijo pravice, ki nam gredo.

Ali nima to naravnost znakov izdajalstva na sebi, če se državi in cesarju zveste narode tira v nezadovoljnost, če se jim zvesto izpolnjevanje državljanskih dolžnosti povrača s krivicami, z nasiljem, z zatiranjem, če se državi vdanemu ljudstvu s silo trga zaupanje do države iz srca? Ali se ne pravi to poditi ljudstvo v iredento? Ali ni tako početje jako riskirano podjetje zlasti v sedanjih burnih časih? Hrvat bi dejal: svaka sila do vremena.

Iz tega naj si pa vzame tudi slavno nemško občinstvo svoj nauk, ki je navajeno vse naše boje za pravico titulirati s hecarstvom, impertinenco, fanatizmom itd. Da nemčurji, izdajalci slovenskega jezika, to delajo, je umevno, ker jim naravna logika diktira, da pobijajo to, kar so sami zatajili in izdali; a če bi tudi nemško občinstvo tako postopalo, bi bilo to krivično in nedosledno. Naj le isto mero, kot jo rabi zase, uporabi tudi za nas, naj pomisli, če bi ono trpelo, ako bi n. pr. v Ljubljani na nemško zahtevo ne dobilo voznega listka (čeravno je nemško prebivalstvo na Kranjskem v večji manjšini kot slovensko na Koroškem), in spoznalo bo — če hoče biti pravično — da mi ne hujskamo, ne delamo nemira in zdražbe, ampak da se samo borimo za svete svoje pravice, ki se nam kratijo in tlačijo.

Važna gospodarska naprava v Podjuni.

Poročali smo že, da se je dne 29. junija t. l. novi vodovod slovesno blagoslovil ter izročil javni uporabi.

Ker je novi vodovod velikega socialno-kulturnega pomena in je dosedaj morebiti največje delo, katero je kaka slovenska občina na Spodnjem Koroškem izvršila v občni blagor, hočemo zgodovino vodovoda in tehnično izpeljavo nekoliko opisati.

Že od nekdaj se je tožilo, da imajo Globasnica, Malavas, Šteben in Strpnavas silno slabo in nezdravo vodo.

Vzrok temu tiči v dejstvu, da je cela velika ravnina med Dravo in goro Peco do sto in več metrov nasuta s peskom in gramozom apnene kakovosti, ki absorbira in potegne nad sto metrov globoko vse studence, ki izvirajo v Peci. Od Pece doli pride sicer velik takozvani Globaški potok, ki teče sicer v ugodnem času skozi vse zgorajšnje vasi in se nazadnje tudi izgubi v peščeni zemlji.

Potok, tekoč skozi štiri velike vasi, pa je vedno silno onesnažen in vodi v sebi vedno skrajno nezdrave in naravno kužne kali, posebno kali vročinske bolezni ali legarja, ker ni bilo mogoče zabraniti onesnaženja vode.

In vendar se je morala voda za živino in ljudi rabiti izključno samo iz tega grdega potoka. Ako je pa prišla suša ali hud mraz, pa spodnje vasi še take vode niso imele.

C. kr. oblasti so že dolgo vrsto let dregale, naj se napravi velik vodovod, ali ljudstvo se je balo prevelikih stroškov.

Prišlo je leto 1908., ki nam je sicer prineslo dosti dobrega žitarca, ali silno zadrego zaradi vode.

Sedaj so storili trije prezaslužni gospodje odločilni korak. C. kr. dvorni svetnik g. F. Mayrhofer, tedanji vodja c. kr. okr. glavarstva v Velikovcu, je pustil sklicati v Globasnici občinsko sejo in je prišel z g. dr. M. Schlaufom, c. kr. okrajnim nadzdravnikom, sam k seji, ki bi naj sklenila napravo vodovoda. Ker sta pa vedela, da se bo občinski odbor pač zbal stroškov, sta pripeljala s seboj prezaslužnega g. Franca G r a f e n a u e r j a, našega deželnega in državnega poslanca, ki je pojasnil finančno stališče ter obljubil zastaviti vse svoje moči, da se dobi kar največja državna in deželna podpora.

Minulo je še precej časa, a k a r j e p o s l a n e c G r a f e n a u e r o b l j u b i l, j e t u d i d r ž a l i n d o s e g e l p r i d u n a j s k i v l a d i z a v o d o v o d l e p o p o d p o r o 43.500 kron s pripombo, da bo c. kr. poljedelsko ministrstvo dalo še enkrat v primeri s koroško deželo. Priznati se mora tudi, da sta gospoda c. kr. dvorni svetnik pl. Mayrhofer in dr. Schlauf zelo podpirala celo zadevo in imata tudi veliko zaslug.

Ker je bil visoki koroški deželni odbor tudi naklonjen ter je obljubil primerno podpirati delo in deželnemu zboru priporočati subvencijo, je občinski odbor v strahu sicer, v svesti si velike odgovornosti, vendar v prepričanju neprecenljivega napredka in blagra za občno korist delo, preračunjeno nad 100.000 kron, razpisal in v odločilni seji dne 25. avgusta 1912 oddal v izvršitev koroški tvrdki Franc Wagner v Šmohoru.

Tvrdka je ogromno delo navzlic velikim težkočam glasom uradne kolavdacije dne 22. januarja 1913 izvršila že do konca leta 1912. v splošno zadovoljnost.

Veliki studenec za vodovod izvira precej visoko v Peci in je s postranskimi progami do konca Strpnevasi dolg nad 10.000 metrov. Voda pride v več studencih naravnost iz skale ter jo vjame s 50sekundnimi litri 8 metrov dolgi rov in jo pelje v iz betona napravljen vodni magacin, ki vodo pomiri, čisti ter jo odda pocinjenim železnim 1½ m globoko položenim cevem.

Vodni nabiralnik ali magacin ter rov so v takih dimenzijah, da se človek lahko prosto v njih giblje, in se vse lahko kontrolira. Cela stavba ima primerno zunanjo obliko z z železnimi durmi zaklenjenim vhodom.

Cevi od tukaj do prve takoimenovane vodne shrambe merijo 60 mm v luči in se steka po njih z 1 m hitrostjo v sekundi in 53/100 padcem.

Prvi vodni nabiralnik je 1 km nad vasjo Globasnica v cerkveni gozdni parceli št. 608 in ima dve shrambi po 50.000 litrov, torej obe skupaj 100.000 litrov ali 100 m³ kubičnih metrov vsebine. Vse je tako napravljeno, da ne more biti nikoli premalo ali tudi ne preveč vode, ker se voda sama avtomatično regulira. Betonska stavba ima na zunaj jako lično obliko in zračno ventilacijo.

Od tukaj pelje vodo cev s 100 mm v luči v veliko vas Globasnico, ki se v vasi razcepi v tri proge. Na primernih krajih straži požar devet brizgalnih hidrantov, ki nesejo vodo više kot vsaka najboljša brizgalnica.

Od tukaj gre voda po cevih z 80 mm v luči v Malovas in Šteben, kjer se zbira zopet v prvem popolnoma enakem betonskem nabiralniku na hribu nad vasjo, ki zopet s 100.000 litri vsebine avtomatično regulira vodo med Malovasjo, Štebnom in Strpnovasjo ter daje za hidrante potrebni pritisk.

Od konca vasi Šteben in do konca Strpnevasi merijo vodne cevi zopet 80 mm v luči in končajo s prostotekočim studencem kraj Strpnevasi. Vse vasi imajo svoje javne studence in potrebne hidrante za slučaj požara, pa tudi vsaka hiša, koča in vsak hlev ima vodo napeljano zase, katere ugodnosti se ljudje najbolj veselijo.

---

krat že teden pred Božičem so šotorili pri sami vasi, letos niso prišli.

»Ne bodo prišli več,« so mnogi mislili. Župnik Čejka je bil žalosten. Ne bo mogel tedaj letos pripraviti ciganom božičnega drevesa na sveti večer. In ne bo se veselil njihove radosti.

Šele pred svetim večerom je nekdo potrkal na vrata farovža. »Tomo,« je vzkliknil župnik veselo, ko je prišel odpirat, »pojdite, pojdite, nisem vas mogel dočakati.«

In kratko bom povedal, kar je izvedel ostrmeli župnik: Po svoji obljubi je zapovedal Tomo ciganom, da bi v okolici iskali, kdo je ukradel župniku prešiča. Ni trajalo dva dni, in Tomo je vedel, kje tiči prešič; bil je dobrih šest ur daleč od fare na samoti »vislice«. In vedel je več: Sojka, tako je bilo ime posestniku samote, ki je s sinom ponoči takrat prešiča ukradel, Sojka da ga ne misli zdaj zaklati, da ga bo opital in v adventu šele zaklal, da bi imel pečenko o praznikih in povajeno meso v pustu . . . .

»Pitaj tedaj, le pitaj,« je takrat pri sebi rekel Tomo in je ukazal, da bi zvedeli dan, ko je hotel Sojka zaklati tujega prešička. In ko se je ta dan bližal, dobila sta dva »najbolj brihtna« njegovih ljudi to zapoved: V noči pred kolino ukradita prešiča in ga še isto noč spravita v hlevec »našemu« gospodu župniku.

In cigana sta zvesto izpolnila ukaz svojega poglavarja, tem rajše, ker je to bilo za njihovega gospoda župnika.

»Ko je toliko bolečin naredil, vam je moral za kazen prešička opitati,« je končal Tomo svojo pripovest. »Mogli smo mu ga ukrasti za dva dni brž, a pustil sem tako nalašč, da bi prešiček zrastel.«

Župnik je začudeno poslušal. Nekaj enakega še v celem življenju ni slišal. In smejal se je in smejal, ž njim se je smejala tudi Tončka, smejala se je cela vas in kraj, smejal se je žandar in smejal se je tudi gospod sodnik. Zato se nihče ni oglasil, da je prešiček ukraden, ker bi se bil sam izdal.

Ob koncu še povem, da je župnik poslal Sojki nagrado za pitanje — čeravno se je njegova sestra Tončka s zobi in nohti branila.

In ko je po Božiču napočil pust in je ž njim prišel dan, ko je imel prešiček dati življenje pod nožem mojstra mesarja, utaborili so se pri Trebušinu cigani. To leto ni imel gospod župnik dolgo povajenega mesa — kolino je ž njim obhajal ves tabor ciganov in polovica, da še več — prešička je na mah izginila v želodcih župnikovih gostov.

A župljani so župniku povrnili — koline so se vrstile vsak dan po hišah, in iz vsake je lepa »usluga« romala v župnišče. A — tudi druga »usluga« iz vsake hiše je romala — v tabor ciganov, kateri so tistokrat precej dolgo pri vasi šotorili!

In stari Tomo je ponovil obljubo: mogli so potem v Trebušinu brez skrbi spati, cigani jim gotovo niso ničesar vzeli — po zaslugi »ciganskega župnika«.

Pri tem ogromnem delu si je stekel g. državni in deželni poslanec Fr. Grafenauer nevenljivih zaslug, ki so se pri blagoslovljenju od c. kr. dvornega svetnika pl. Mayrhoferja kot zastopnika njega ekscelence c. kr. deželnega predsednika ob navzočnosti velike množice javno priznale. Pa tudi visokorodni gospod c. kr. dvorni svetnik pl. Mayrhofer in g. dr. M. Schlauf, c. kr. okrajni nadzdravnik v Velikovcu, sta veliko storila, in tudi visoki deželni odbor koroški se je kazal vedno naklonjenega, kar je vse g. poslanec Grafenauer pri slavnostnem govoru odkrito priznal navzočim gospodom. Silno velike skrbi so bile in napori za občino, posebno g. župana in za vse merodajne v tej zadevi prezaslužne može, ali prepričani smo sedaj vsi skupaj, da se je ljudstvu podal veledušni dar, ki bo ohranil g. Grafenauerju in vsem prej imenovanim gospodom trajen hvaležen spomin.

Vojska na Balkanu.

Hrabri Črnogorci.

Vojni poročevalec »Slovenca« poroča z bojišča, da se udeležuje bojev na srbski strani 15.000 Črnogorcev, ker se hočejo izkazati hvaležne Srbom za njihovo pomoč pred Skadrom. Med srbskimi in črnogorskimi vojaki vlada prava bratska ljubezen. Zlasti ne morejo črnogorski vojaki prehvaliti oskrbe, ker dobivajo vedno dovolj hrane, česar pri domači armadi niso vajeni. Čudijo se, da dobi vsak vojak vsak dan en hleb in pravijo Srbom: »Ej, Bog in Bogorodica, čudimo se kralju Petru, zakaj se vsako leto ne vojskuje.« Tudi v tej vojski se Črnogorci bijejo kot pravi junaki. Pri zavzetju Rajčanskega Rida so delali prava junaška čuda. Tam, kamor bi se divja koza ne mogla vzpeti, so oni naskakovali med dežjem krogelj. Vjeti Bulgari pripovedujejo, da vlada v njihovi vojski strah pred dvemi stvarmi: pred srbsko artiljerijo in — Črnogorci. Vendar pa Črnogorci niso vojaki v modernem pomenu besede. Kadar jih srbski vojaki opozore, da se je treba vleči na tla, tedaj vsi odgovarjajo v enem glasu: »Pri Bogu, mi nočemo leči, dokler nam je glava na ramenih. Samo ženske se skrivajo. Kaj bi pa rekli v Črnigori, ko bi slišali, da smo revčki ležali v prahu pred sovražnikom!«

Značilne so besede ranjenega Črnogorca, s katerim se je pogovarjal poročevalec:

»V nogo sem bil ranjen, a boja ti jaden niti videl nisem.«

»Kako to?«

»Ej, Bulgari so streljali od daleč, kroglja me je pogodila v nogo in padel sem.«

»Pa to je vendar boj!«

»Kakšen boj naj bi bil to?« mi odvrne Črnogorec. »Kjer glave ne lete, ni nobenega boja.«

Črnogorci nosijo poleg puške tudi revolver. Naskok izvrše z bajonetom, ko pa dospo v okope, streljajo iz revolverjev. Pionirskih priprav nimajo in jih tudi ne potrebujejo, ker smatrajo ukopavanje pred sovražnikom za sramotno.

Srbija in Grčija.

Neki srbski minister se je nasproti poročevalcu »Slovenca« o razmerju med Srbijo in Grčijo izrazil, ker so nekateri dunajski časopisi poročali o nesoglasju med tema državama glede srbsko-grške meje sledeče:

Med Srbijo in Grčijo obstoja pogodba, v kateri so tudi najmanjše podrobnosti precizno predvidene, tako da je popolnoma izključena vsaka možnost medsebojnih sporov. Že pred dalje časom je bila vojaška komisija, sestavljena od srbskih in grških častnikov, začrtala definitivno mejo med Srbijo in Grčijo. Po tem pripade Srbiji celo Ohridsko in Prezbansko jezero. Djevdjeli pripade istotako Srbiji, katera ga je Turkom otela. Meja bo tekla pod Djevdjelijem. Grki so Djevdjeli iztrgali Bulgarom in so takoj kavalirsko pozvali naše oblasti, da jim (Grki) mesto izroče. Svoje oblasti so Grki v Djevdjeliju na našo prošnjo začasno postavili, dokler naše ne bi došle. Med Srbijo in Grčijo vlada v vseh vprašanjih popolno soglasje in ni enega vprašanja, glede katerega bi se ne strinjali.«

Turčija in Srbija.

Na vprašanje, kaj menijo Srbi o turškem prodiranju proti Bulgariji, je srbski minister rekel:

Turki delajo na svojo roko. Oni vodijo račun brez krčmarja. Turška ni Tracije in Odrina odstopila Bulgariji, ampak balkanski zvezi. Turčije notranji odnosi med zavezniki nič ne brigajo in ona bo, ako se ne vrne na črto Enos—Midia, našla proti sebi zopet srbske divizije. Turška se mora spoprijazniti s tem, da je Tracijo in Odrin nepovratno izgubila in mi, čeprav smo zdaj v sporu z Bulgarijo, smo pripravljeni Bulgarom zopet z orožjem pomagati, da dobe nazaj ono, kar so skupno s Srbi od Turkov osvobodili. Turki ne bodo mogli niti pedi zemlje preko črte, ki je dogovorno določena, obdržati.

Položaj na bojišču.

Na bojišču ni bilo posebno važnih novih dogodkov. Turki so zasedli Odrin in so izjavili, da jih živ krst ne spravi več ven, da pa ne bodo prodirali na staro bolgarsko zemljo. Rumunska armada je zasedla bolgarske kraje, kolikor jih je nameravala, in ker se jim Bolgari niso ustavljali, ni prišlo do kake prave bitke. V Sofijo Romuni ne marajo korakati, že iz vljudnosti do bolgarskega carja ne, ki se je parkrat obrnil na romunskega kralja. Pač se bijejo boji v manjšem obsegu s Srbi in večji boji z Grki. Na severni bolgarski meji so Srbi ukorakali na staro bolgarsko ozemlje, pri Krivi Palanki so odbili bolgarski napad in na jugovzhodu počivajo; polastili so se samo železnice iz Kjustendila v Sofijo, da tako onemogočijo ojačenje bolgarske armade na jugu, kar bo prišlo zlasti Grkom prav. Več pa, se zdi, da Srbi ne marajo, ker nočejo Bolgarov preveč ponižati, ampak so se hoteli le zasigurati, da jih Bolgari na kak način ne presenetijo. Na jugu pa silijo naprej Grki, ki bi za vsako ceno radi prišli na stara bolgarska tla in bi tako pri mirovnih pogajanjih lahko zase več zahtevali. Toda bolgarska stara meja je naravno tako dobro zastražena, da se zna Grkov prijeti smola, če bodo na lastno pest brez Srbov hoteli prodirati, kljub temu da je bolgarska protiarmada pod generalom Ivanovom v slabem položaju, trudna in oslabela, ker je izgubila mnogo moštva in topov; primanjkuje ji najbrž pa tudi streliva in — živeža. Grki niso — Srbi. Kakor so v vojski proti Turkom prevzeli in izvršili največjo in najtežjo nalogo Bolgari in s svojimi zmagami odločili vojsko, tako so sedanjo balkansko vojsko odločili Srbi in so bili grški boji le bolj postranski, nikakor ne odločilni.

Boji med Grki in Bolgari.

Atene, 29. julija. Vojno ministrstvo objavlja sledeče poročilo glavnega grškega stana: Sovražnik, ki se je po porazu dne 26. t. m. umaknil proti Džumaji, je hotel nadaljevati umikanje proti severu, ko je dobil močna ojačenja, ki so prišla iz Caribroda in preko Kjustendila v Džumajo. A vsled ojačenj je sklenil zavzeti zopet svoje prejšnje pozicije. Koncentriral je močne oddelke na našem desnem krilu in posebno na višinah severovzhodno od Džumaje. Radi tega je prišlo na našem desnem krilu do hudega boja, ki je trajal ves dan, ne da bi se odločil. Naše izgube so bile velike, a izgube sovražnika še veliko večje. Ko se je dne 27. t. m. boj končno končal z našim uspehom, se je sovražnik popolnoma poražen ponoči umaknil. Zadnje čete je naša artilerija krepko zasledovala. Ko so naše čete pri zasledovanju dospele 4 km južno od Džumaje, je sovražnik mesto zapustil in je poprej še zažgal. Grški in turški oddelek mesta sta popolnoma vpepeljena. Na naši liniji se boj še nadaljuje.

Odločilna bitka pri Kresni.

Sofija, 29. julija. Pri prelazu Kresni se bije odločilna bitka med Bolgari in Grki.

Boji med Srbi in Bolgari.

Dunaj, 29. julija. »Zeit« poroča iz Belgrada, da se je vršila pri Krivi Palanki večja bitka med Srbi in armado generala Toševa. Srbskim četam se je pod poveljstvom polkovnika Midića posrečilo vjeti celo brigado bolgarskih vojakov. V srbskih rokah se nahaja tudi železniška proga Kjustendil—Sofija, tako da je ozadje bolgarske armade ogroženo.

Mirovna pogajanja.

Medtem, ko še gromijo na bojnem polju topovi, so se sešli v Bukareštu, glavnem mestu Romunije, odposlanci Bolgarije, Srbije, Grške, Črnegore in Romunije, da sklepajo o miru. Izraža se upanje, da se bo morda že v enem tednu posrečilo skleniti mir. Črnogorci bodo od Srbov za pomoč odškodovani s tem, da dobijo Peč in Djakovico. Romunija in Srbija ne boste zahtevali preveč, če je verjeti dosedanjim poročilom, tem več pa zahteva Grška, kateri diši vsa obal ob Egejskem morju. Grški odposlanec Venizelos je že nasproti nekemu časnikarju povedal, da Grška ne namerava prepustiti Bolgariji niti pristanišča Kavale. To ni pametno! Bolgarija mora dobiti primerno pristanišče ob Egejskem morju, in če ga ne dobi sedaj, si ga bo poiskala pozneje, morda s Solunom vred. Turkov niso pustili k mirovnim pogajanjem, ampak se od njih zahteva, da Odrin zopet zapustijo. Velesile so že nekoliko potipale v Carigradu, pa Turki se jim le smejejo. Pravijo, da bodo »napravile velesile energične korake«, samo s Turki vred jim tega nihče ne verjame, razun če jih v to prisili Rusija, ki grozi, da bo sicer sama nastopila in Turke pognala docela iz Evrope, kar bi itak bilo edino pametno!

Steckenpferd-lilijnomlečnato milo

prej ko slej neutrpno za racionalno oskrbo polti in lepote. Priznanostna pisma. Po 80 h povsod.

Politične vesti.

Razpor in poraz S. L. S. na Goriškem.

Kakor smo že poročali, je nastal v vrstah Slov. Ljudske Stranke na Goriškem razpor. Sami so si nadali ime novostrujarji in starostrujarji. Posledica tega razpora je, da so pri volitvah iz kmečkih skupin zmagali tretji — liberalci, katerih kandidatje so nastopali pod imenom samostojni kandidatje. Pri volitvah v splošni skupini sta prodrla Fon in Grgič, ki sta ju kandidirali obe struji; v ožjo volitev pa je prišel mladostrujar dr. Brecelj z liberalcem Kovačem, starostrujar Manfreda je propadel. Pri ožji volitvi je prodrl Kovač, ker so nekateri starostrujarji oddali zanj svoje glasove. Pri prvi volitvi v kmečki skupini so prišli v ožjo volitev mladostrujarji Rojec, Obljubek in Kovačič z liberalci: Furlani, Klanjšček, Gorjup v goriški okolici; na Tolminskem sta prišla v ožjo volitev mladostrujarja Abram in Rejec z liberalcema Mikužem in Miklavičem. Na Krasu sta zmagala liberalca dr. Gregorin in Dominko. Pri ožjih volitvah v kmečki skupini so zmagali liberalci Miklavič, Mikuž, Gorjup, Furlani in novostrujar Rojec. Soditi po številkah, starostrujarji pri ožjih volitvah niso volili mladostrujarjev proti liberalcem. Zares, kjer se dva tepeta, se tretji veseli; topot ste se tepli dve struji v katoliški stranki in mnogim zmešali glave, veselili so se pa in želi od tega liberalci.

Strah pred boleznimi

nahajamo pogosto pri ljudeh. Včasih je strah tako velik, da iz njega nastane premnogo različno zlo. Najboljše sredstvo zoper ta strah pred boleznijo je, da imamo dobro domače zdravilo, ki v sili najprej pomaga. Zavest, da imamo dobro zdravilo, odstrani strah pred boleznijo popolnoma. Dragoceno zdravilo, ki pri bolečinah, prehlajenju, grlobolu, influenci, slabosti udov itd. dobro služi, je Fellerjev zeliščni esenc-fluid z znamko „Elza-Fluid“, ki ga mnogo zdravnikov uporablja in priporoča. Pri skrnini, protinu, nevralgiji, trdem vratu, oteklinah, izvinih, izpahih itd. ga naravnost ne moremo pogrešati. 12 steklenic za 5 kron pošilja franko lekarnar E. V. Feller, Stubica, Elza trg 67, Hrvatsko. Ok...

Razpust deželnega odbora na Češkem.

V češkem deželnem zboru so Nemci, ki so v manjšini, obstruirali tako dolgo, da je prišla dežela v hude denarne stiske. Posledica tega je bila, da je vlada razpustila deželni odbor in upostavila deželno upravno komisijo, v kateri je večina Čehov. To pa Nemce jezi, ker so mislili prej, da bo vlada upravno komisijo, predvsem njenega načelnika izročila Nemcem in bodo tako kot manjšina v deželi vendar gospodarili. Čehi pa protestirajo proti vladi, češ da je postopala nepostavno in napovedujejo obstrukcijo v državnem zboru. V Pragi so se vršile velike češke demonstracije.

Na katoliški shod v Ljubljano!

Pojasnila.

1. Vsi koroški Slovenci, ki se udeležijo katoliškega shoda v Ljubljani, gredo s posebnim vlakom, ki ga priredi Slovenska krščanskosocialna zveza za Koroško.

2. Vlak vozi:

Tja:

Dne 23. avgusta:

Iz Celovca popoldne ob 2. uri; cena vožnji 8 kron;
iz Vetrinja popoldne ob 2. uri 5 minut; cena vožnji 8 kron;
iz Kotmarevasi popoldne ob 2. uri 13 minut; cena vožnji 8 kron;
iz Žihpolj popoldne ob 2. uri 21 minut; cena vožnji 8 kron;
iz Svetnevasi popoldne ob 2. uri 38 minut; cena vožnji 7 kron 50 vin.;
iz Št. Janža popoldne ob 2. uri 42 minut; cena vožnji 7 kron 50 vin.;
iz Bistrice popoldne ob 2. uri 49 minut; cena vožnji 7 kron 20 vin.;
iz Podgorij popoldne ob 3. uri; cena vožnji 7 kron;
iz Podrožčice popoldne ob 3. uri 18 minut; cena vožnji 6 kron 50 vin.;
v Otoče popoldne ob 4. uri 42 minut.

Dne 24. avgusta:

Iz Otoč zjutraj ob 7. uri 33 minut;
v Ljubljano zjutraj ob 8. uri 28 minut.

Nazaj:

Dne 25. avgusta:

Iz Ljubljane ponoči ob 12. uri 45 minut;
Jesenice ponoči ob 2. uri 52 minut;
Podrožčica ponoči ob 3. uri 17 minut;
Podgorje ponoči ob 3. uri 40 minut;
Bistrica ponoči ob 3. uri 50 minut;
Št. Janž ponoči ob 3. uri 55 minut;
Svetnavas ponoči ob 4. uri 1 minuto;
Žihpolje ponoči ob 4. uri 30 minut;
Kotmaravas ponoči ob 4. uri 43 minut;
Vetrinj ponoči ob 4. uri 49 minut;
v Celovec ponoči ob 4. uri 54 minut.

Na Kranjskem nobeden ne vstopi v koroški vlak.

3. Udeleženci iz Zilske in Kanalske doline, iz beljaške okolice in Zgornjega Roža se bodo pridružili posebnemu vlaku v Podrožčici. Prišli bodo tja ob 1. uri 28 minut.

4. Posebni vlak se ustavi v Otočah in vsi Koroščí bodo šli brez izjeme skupno na božjo pot na Brezje. Tam prenočimo, drugo jutro, 24. avgusta, se odpeljemo iz Otoč v Ljubljano.

5. Vsak udeleženec plača, kakor je preračunjeno za posamezne postaje, pod rubriko 2. S tem je plačana: a) Vožnja do Ljubljane in nazaj; b) vstopnina k prireditvam katoliškega shoda; c) kosilo v Ljubljani dne 24. avgusta. — Večerjo v Ljubljani, prenočišče in večerjo na Brezjah si mora poskrbeti vsak sam zase.

6. Kdor ne mara plačati vstopnine in kosila dne 24. avgusta Zvezi, ne bo sprejet za posebni vlak.

7. V Ljubljano bodo korakali koroški Slovenci iz kolodvora v Spodnji Šiški.

8. Glede narodnih noš in ziljske skupine je Zveza že v stiku z društvi in z rodoljubi.

9. Zglasijo naj se vsi pri župnijskih uradih; kot priglašen velja samo tisti, ki je vplačal denar.

10. Župnijski uradi morajo priglasiti udeležence do 10. avgusta Slovenski krščsoc. zvezi v Celovcu, kateri se pošilja tudi denar.

Dnevne novice in dopisi.

Vabilo na koncert, ki ga priredi Slov. krščsoc. zveza dne 10. avgusta na vrtu in v veliki dvorani hotela Trabesinger v korist ljudske knjižnice v Šmarjeti v Rožu. Sodeluje godba abiturientov gimnazije v Št. Vidu pri Ljubljani. Proizvajali se bodo sledeči komadi: 1. Fučik: »Triglav«, koračnica. 2. Smetana: Duet iz opere »Prodana nevesta«. 3. Koroške narodne pesmi. 4. Wagner: Duet »Tannhäuser«, glasovir z vijolino. 5. V. Parma: »Triglavske rože«, valček. 6. Boildeau: Arija iz op. »Bela dama«, kvartet. 7. Mešiček: Slovenske narodne pesmi. 8. Offenbach: Barkarola iz op. »Hofmanove pripovedke«. 9. Frankl: Duet za vijolino in vijolo. 10. Jungmann: »Domotožje«, duet za klavir in vijolino. 11. Frankl: Valček. 12. Koračnica. — Začetek točno ob pol 8. uri zvečer. — Vse prijatelje godbe, rodoljube, znance vabi k številni udeležbi — Slovenska krščsoc. zveza.

Na naslov deželnega šolskega sveta. Povodom »Schulvereinove« veselice Roseggerfeier v Mlinarah so na šoli v Vodičjivasi 20. julija visele frankfurtarice; na veselici sami so z deklamacijami in prodajanjem cvetlic sodelovale šolarke. Deklamacije so se učile prej v — šoli. Na »Südmarkini« veselici v Rožeku 13. julija, na kateri so govorniki hujskali zoper Slovence in kjer se je izdatno plesalo, so pod vodstvom učitelja Kaiserja, kakor poročajo »Fr. St.«, nastopali tudi otroci. Da se utrdi pruski patriotizem, se je »pela« tudi »Die Wacht am Rhein«. Vprašamo deželni šolski svet, ali s tako hujskaško vzgojo slovenskih otrok in s takim postopanjem nemških učiteljev v slovenskih krajih soglaša?

Kako postopa deželni šolski svet s slovenskimi učitelji. Razpisano je bilo mesto šolskega vodje za šole v Globasnici in Št. Lenartu pri Sedmih studencih. Za Globasnico je kompetiral izborno kvalificirani učitelj g. Košir. Ker pa ima slučajno slovensko rojstno napako in je »Volksrat« za vsako ceno hotel imeti g. Fleissa iz Kazaz, ki nima izpita iz slovenščine, je deželni šolski svet iz »službenih ozirov« premestil iz Malega Št. Vida nadučitelja Jedlovčnika v Globasnico. Do jeseni bo kandidat dež. šolskega sveta pred »komisijo v Celovcu« prav lahko napravil izpit iz slovenščine, ali bo kaj znal ali ne, in potem bo dobil na novo razpisano mesto šolskega vodje v Globasnici. Mesto šolskega vodje v Št. Lenartu tudi ni dobil g. učitelj Aichholzer, priznan dober šolnik, ker ima tudi slučajno »rojstno napako«. Ker pa ni bilo drugega kvalificiranega kompetenta, je deželni šolski svet nanovo razpisal to mesto, ker upa, da bo v tem času že napravil »izpit« iz slovenščine (eine Scheinprüfung bi rekel Nemec) znan nemškonacionalni hujskač. Ne razumemo, zakaj deželni šolski svet razpisuje učiteljska mesta, če jih potem kvalificiranim kompetentom ne oddaje, ampak brez vsake potrebe dotične službe nanovo razpisuje! Kaj poreče k temu ljudstvo, ki si želi mirnih slovenskih učiteljev in ki je do grla sito nemškonacionalnih zdražbarjev v slovenskih krajih in ki more nositi težko breme, ki mu ga nalaga šolstvo, je drugo vprašanje. Ali šolski oblasti ni dovolj slučaj v Selah?

Umrl je 27. julija v Celovcu grajščak Romuald Holenia, star 56 let. Truplo so prepeljali v Peravo pri Beljaku in je položili v družinsko grobnico. Rajni je bil velik dobrotnik dobrodelnih društev in revežev. N. p. v m.!

Mastni donesek na gnojni kup celovških kolodvorskih škandalov. V soboto, dne 7. rožnika 1913, se je vračala iz Roža spodnjekoroška mladenka z obiska domu. Na celovškem kolodvoru zahteva — nemščine povsem nezmožna — v slovenščini vozni listek v »Rikarjovas«. Blagajničarka jo pusti nepostreženo čakati, hodi od okenca z v uradu navzočo prijateljico se zabavat, (!) pride nazaj k okencu, pogleduje prezirljivo skozenj, zopet odide in se vrne k okencu; to je trajalo skoro pet minut. Končno se Slovenka po dolgem razmišljanju le domisli nenavajenemu nemškemu imenu te postaje ter ga pove. Zdajci izbruhne blagajničarsko dekle v smešni krč in **med neznaskim smehom** ji da vozni listek!! — Pozno to prinašamo, ker smo pozno in le slučajno to zaznali, a stvar tudi vsled poznosti še vedno ostane: škandal! Priča pa ta prigodljaj tudi, da bogve koliko sličnih slučajev ostane sploh javnosti pridržanih, in pa, s kako smelo predrznostjo se nastopa zoper deželne mirne Slovence, ki hočejo le košček tega, kar jim gre po božji, umski in tudi — **avstrijski** postavi!

Lipe v žrelskem drevoredu. Znane so lipe ob cesti, ki pelje iz Celovca v Žrelec. Domači in tuji ljudje jih občudujejo in se povprašujejo, kaj bi vedela lepa stara drevesa pripovedovati. Pred kratkim se je našla v grof Leop. Goessovi grajščini v Erentalu listina, katera poroča, da so te lipe bile nasajene leta 1586. Prav starih prvih deves je le še 40, druga so bila pozneje nasajena.

Zopet nemškonacionalni »polomček«. Celjska okrajna bolniška blagajna osleparjena za 30.000 kron. Sedaj se je dognalo, da znašajo poneverjenja v blagajni 30.000 K. Krivec, tajnik Viljem Ochs, je že pred kratkim umrl in se odtegnil svetni pravici, okr. blagajna bo razpuščena in bo v kratkem imenovan vladni komisar.

Nova poštna nabiralnica. Za kraje Tolsti vrh, Doberje in Selovc je poštno ravnateljstvo v Gradcu vsled odloka trgovskega ministrstva uredilo pri Tolstovrški slatini v Tolstem vrhu pri Guštanju poštno nabiralnico, kjer se od 21. julija naprej sprejemajo in razdeljujejo vsa pisma, denarne in druge pošiljatve. Dozdaj so morali prebivalci po cele ure daleč hoditi na pošto v Guštanj, posihmal pa tega ni več potreba, ker se pri nabiralnici vse dobi in odda, kakor dozdaj v Guštanju. To je tudi lep uspeh našega poslanca Grafenauerja.

Drobne vesti. V Rogaških toplicah na Štajerskem je umrl 28. julija g. dr. Josip Kušar, odvetnik v Kranju. Kot navdušenega narodnjaka smo ga spoznali svojčas v Št. Jakobu v Rožu, kjer se je udeležil slavnosti blagoslovljenja »Narodne šole«. N. p. v m.! — Po Dolenjskem je 27. julija po mnogih krajih razsajala huda nevihta in je klestila kakor oreh debela toča. — Vsled dolgotrajnega deževja se je na Sedmograškem ponižala gora, ob katere vznožju je mesto Lövete. Nad 60 hiš se je podrlo. Pogreznilo se je 25 hiš. Pogrešajo veliko ljudi. — Pri zadnjih povodnjih v Galiciji je voda odnesla precej daleč visoko ležeči železniški tir. Šestletni sinček železniškega čuvaja pri postaji Dobromel je zapazil to. Ker ni bilo tam staršev, je tekel deček brzovlaku nasproti in dajal obupna znamenja. Uslužbenci so znamenja zapazili in je bila tako odvrnjena strašna nesreča. — Pri Čenstohovu se je na gobah zastrupilo nad dvajset oseb. Sedem oseb je umrlo, drugi se borijo s smrtjo. — Konzul Prochaska, o katerem so vedeli gotovi listi pripovedovati cele storije, se je te dni odpeljal iz Trsta na svojo novo postajo Rio de Janeiro v Braziliji. — Iz Madrida se poroča, da je v Lizboni na Portugalskem izbruhnil punt. Ker portugalska vlada ne pusti preko mej nobene tozadevne vesti, ni mogoče presoditi, če je vest resnična ali ne.

Klasičen slučaj! Nadučitelj Hribernik v Lipi nad Vrbo je bil prestavljen. Zakaj? Hribernik je pravilno izkazal šolske zamude in jih izročil načelniku krajnega šolskega sveta, ki jih je pa zapravil, da se je moglo potem Hriberniku očitati, da izkaza zamud ni izpolnil. G. Hribernik je pa nato dokazal, da to ni res. Kljub temu je pa bil prestavljen! Zakaj vse to? Znan privandranec in vsenemški rogovilež gostilničar Hofer je bil obsojen, ker je Hribernika po krivici razžalil. Da se temu »vsenemškemu bogu« ustreže, je našla šolska oblast takoj »službeni razlog« za premeščenje nadučitelja Hribernika. Vsaka nadaljnja beseda nepotrebna!

Motor-kolo za orožnike. Koroški avtomobilni klub je sklenil, darovati primeren znesek za nakup motor-kolesa za službeno uporabo za orožnike.

Vojak v Dravi. Pri Špitalu so videli v deročih valovih Drave truplo vojaka topničarja s telečnjakom. Sodijo, da se je ponesrečil pri vajah.

!! Ako še niste, pošljite naročnino! !!

Nesrečna stava. Iz Beljaka nam poročajo: Dne 28. julija proti poldnevu je 23 let stari ključavničarski pomočnik Janez Lipovšek za liter piva stavil, da preplava Dravo. Napol oblečen je skočil v Dravo; deroča voda ga je precej daleč zanesla, vendar je Dravo preplaval in se je oprijel rešilnega čolna niže pod kavarno »Drava«. Naenkrat je izginil v valovih, ne da bi se bil zopet prikazal nad vodo. Popoldne ob treh so potegnili iz vode mrliča pionirji, ki so imeli vaje pri Peravi. Na čelu je imel bunko in rano na nosu, iz česar sklepajo, da so ga valovi butili ob čoln in je vsled tega onesveščen utonil.

Dva nova armadna zbora. Iz Zagreba se poroča: Pred kratkim se je mudilo več vojaških dostojanstvenikov v Osjeku, ker se namerava v Slavoniji ustanoviti nov armadni zbor, ki dobi št. 18.; 17. novi armadni zbor pa dobi sedež v Celovcu. Z ustanovitvijo novega armadnega zbora v Slavoniji se tudi izdatno pomnože garnizije v Slavoniji.

Št. Jakob v Rožu. (Društveni izlet.) Na dan sv. Ane je napravilo naše izobraževalno društvo izlet na Golico, katerega se je udeležilo 12 članov in članic. Pridružila sta se nam tudi gg. bogoslovca Bornik in Dobernik, slednji s fotografičnim aparatom, da nam ž njim ohrani spomin na ta prekrasni dan. Z vrha Golice smo uživali lep razgled na svojo koroško domovino in na gorato Gorenjsko. Polni navdušenja smo se čez Petelina in Rožčico vrnili zdravi in veseli domov. In sedaj še vedno

Na goro, na goro,
na strme vrhe,
tja kliče in miče
in vabi srce!

Št. Lipš pri Dobrlivasi. (Smrt v valovih.) V petek 25. t. m. se je učenka I. razreda Justina Linče iz šole grede popoldne ob 4. uri ponesrečila, ko je hotela prekoračiti vsled obilnega deževja narasli potok v Polem. Sperela brv brez držaja je mlado bitje telebila v besneče valove, v katerih je učenka našla prezgodnji grob. Ko se je storil prvi mrak, še ni bilo male devetletne Justine domov in v velikih skrbeh in v slabi slutnji se podajo starši k sosedom in k sorodnikom povpraševat po svojem otroku. Vse zaman, nikjer se ni tisti dan zglasila in nikdo je ni videl, vse klicanje in iskanje je bilo ta dan brezuspešno. Šele v soboto 26. julija so jo našli v potoku, silno z nalivi napolnjenem, za lase v grmovje visečo! Nepopisljiv prizor za vsako človeško oko! Bolesten krik in vik se razlega po divjem potoku, gromenje besnih valov preglaša obupen jok in stok potrtega očeta! Hitro izve to nesrečo vsa zbegana mati, pekoče solze se vderejo iz oči in grozna žalost pripravi nesrečno mater v pretresujoč bolesten jok! Presunljiv je bil prizor pri pogrebu, ko so součenci in tovarišice, mlade prijateljice ponesrečene Justine z vročimi solzami in bolestnim ihtenjem kazale, kako jim je bridko to slovo. Spavaj sladko v črnem grobu, mlada Justina, objokovana od cele župnije! Naše sožalje potrtim staršem Mlačnikove hiše!

Sinčavas. (»Črno-rumena pravičnost.«) Pred kratkim je postavila c. kr. cestna uprava novo napisno tablo na črno-rumeno pobarvanem drogu ob pešpoti proti Velikovcu, na kateri se s kaznijo preti nemško in seveda tudi slovensko, da je pod kaznijo prepovedano na tem potu voziti se in jahati! Vozijo in jaha po pešpotu večinoma ohola nemška gospoda, s kaznijo pa preté enakomerno tudi ponižnim Slovencem, ki so itak vajeni v blatu sredi ceste svojo živino v Velikovec goniti in se z njo voziti. Sicer sami rajši po sredi ceste hodijo, da se ni treba tem nemškim kolesarjem in jahačem izogibati. Ravno ista pravična c. kr. cestna uprava je ta teden sicer prav lične napise na kovinastem, tudi s cesarskimi barvami pobarvanem drogu napravila, a čujte — v sami blaženi nemščini. Razlika je tudi, da ti napisi ne preté s kaznijo, ampak lepo priljudno kažejo cesto na »Eberndorf — Bleiburg«, »Völkermarkt—Klagenfurt« in »Kopeinersee — St. Kanzian« in koliko kilometrov so ti kraji oddaljeni od tu. Tukaj v slovenski Sinčivasi Nemci lahko komodno berejo in se orientirajo, kje da so in kam naj krenejo, Slovenci pa naj sami vohamo, kam in na katero stran naj gremo. V materinem jeziku nam samo kazni oznanujejo. Na črno-rumeno pobarvanem drogu naj bodo pravični in našemu tu bivajočemu rodu razumljivi napisi! Zato zahtevamo od c. kr. okrajnega glavarstva, da zadevo takoj pravično uredi in popravi!

Grabštajn. (Pogreb.) V ponedeljek, dne 28. julija, smo ob obilni udeležbi ljudstva in ob navzočnosti treh gospodov duhovnikov pokopali p. d. Tomaževo mater v Zablatah, Ano Riepan. Bila je prava mučenica; trpela je neznosno v svoji dolgotrajni bolezni. Blizu dvajset let jo je mučila, zlasti zimski čas je morala preživeti v postelji. Ni ji dalo spati in vse noči je reva sloneč v postelji prosila Boga, da bi ji poslal edino rešiteljico — sladko smrt. — In na svoj imendan, dne 26. julija zjutraj je naročila svoji hčeri, da naj gre v Zagorje k Sv. Ani in jo prosi, da bi prišla danes ponjo. — In Bog je uslišal njeno željo — na dan sv. Ane popoldne je mirno v Gospodu zaspala. — Bila je zmiraj vdana v voljo božjo, potrpežljiva v svoji bolezni; zato upamo, da ji bo Bog milostljiv sodnik. — Ob grobu so č. g. župnik Bayer govorili lepo in ginljivo, da je bilo solzno sleherno oko. — Devet otrok in njen ljubljeni mož so stali ob grobu svoje drage mamice in plakali neutolažljivo, saj jim je odbilo najdražje srce. — Tolaži vas Bog, dragi otroci in tebe, dragi mož, saj je bila smrt vaši rajni materi rešiteljica iz te zanjo res solzne doline. N. p. v m.!

Hodiše. (Slovo.) V nedeljo 13. julija ob priliki blagoslovljenja nove podobe Srca Jezusovega so se poslovili od nas v srce segajočih besedah od vseh faranov spoštovani častiti g. administrator Ivan Žel; marsikatero oko je bilo rosno. Bilo je nam to tem težje, ker so se v kratkem času svojega bivanja med nami zelo priljubili, kajti vsak je imel priliko jih spoznati kot vzornega in vestnega delavca v Gospodovem vrtu. Posebno pa so bili naši mladini, kateri so žrtvovali mnogo svojih moči, velik prijatelj. Njih lepi nauki bodo ostali vsem faranom v globokem spominu. Po cerkvenem opravilu so se zbrali naši pevci v župnišču, da počaste s svojimi milimi glasovi zadnjikrat svojega odhajajočega, izbornega sotrudnika in pospešitelja. Naj bi mu bilo vsaj to nekako v zadostilo za vse grde in nezaslišane napade nemško-nacionalnih nasprotnikov, ki so ga v svojih listih neprenehoma nesramno napadali, akoravno je storil le svojo dolžnost. Iz srca mu želimo, da bi tudi v novem kraju žel tako spoštovanje in sad svojega narodnega in duhovnega delovanja kakor tukaj. Ohranili ga bomo v trajnem spominu!

Guštanj—Prevalje. (»Naroden napredek«.) Tukaj bomo letos dobili dva nova mosta čez reko Muro, enega v Dobjivasi in enega tik Guštanja proti Tolstem vrhu. Zanimivo je, da se je povsod, kjer se je vsled dela ustavil promet, na cesti napravilo samonemške svarilne napise »Abgesperrt« itd. Ne vemo, ali vozijo po teh cestah samo nemški kmetje in hlapci, da bi se ne moglo tudi slovensko zraven nemškega napraviti, da bi vozniki res razumeli. Še bolj zanimivo pa je, da je dala slovenska občina Tolsti vrh nabiti tudi samo nemški »Kundmachung«, kar bi od čisto slovenske občine na Koroškem ne bili pričakovali. Kako je že rekel slovenski pesnik: Kdor zaničuje se sam, podlaga je tujčevi peti!

Mlinare pri Beljaku. (Poštni pečat) na šele novoustanovljeni (!) naši pošti je samonemški: »Müllnern«. Zahtevamo dvojezičnost na pečatu, ki bo vsaj približno (!) pravičen in bo povsem zadostoval tem par privandranim nemškim fanatikom, ki spadajo v mlinarski poštni okoliš.

Škocijan. V Velikovcu imajo nemškutarji veselico v korist »Südmarki in Šulferajnu«. Da bi bil pri tomboli uspeh slavnejši, vse kar nemško lazi in gre, domačinom karte za tombolo ponuja. Dajte rajši ta znesek za »Slovensko Stražo«, ki res skrbi za slovensko domačo mladino in pokažite tem ponujalcem vrata!

Velikovec. (Občinske volitve.) V ponedeljek, dne 28. m. m., so se vršile tukaj občinske volitve za mesto Velikovec. Toda kako so se vršile, Vam hočem, g. urednik, prav zaupno povedati. Delalo se je prav zahrbtno pod enim klobukom. Zmeraj so se glasovnice dostavljale volilcem, letos pa ne. Tako skrivno delovanje moramo razumeti, da so se sedanji možje, ki sedijo okrog občinske mize, bali druge stranke. Slovenci se volitev sploh nismo udeležili iz raznih ozirov. Marsikdo bi šel iz radovednosti gledat, kako so se vršile volitve, če bi bil zanje sploh vedel. Pisec teh vrstic ima volilno pravico, pa je zvedel za volitve šele v ponedeljek popoldne, ko je bilo že prepozno. Še lepše: Neki odličen meščan telefonira državnemu poslancu Nageletu, naj pride na volitve. Gosp. državni poslanec pa vpraša (Zu welcher Wahl?) H kateri volitvi? »Heil« k taki volitvi!

Brančaves. Umrl je tukaj 22. julija Peter Rajhman, p. d. Šustar. Zapustil je edino hčerko, katera mu je gospodinjila že sedem let, ko mu je žena umrla. Bog daj rajnemu Petru večni mir, žalujoči hčerki pa dobrega varuha, ki ji bo ljubljenega očeta nadomestoval.

Ruda. (Občinske volitve.) Ponovno smo že vprašali, kaj je z občinskimi volitvami na Rudi, toda do danes še ni ne duha ne sluha o njih. Ali bodo pri deželni vladi pustili pritožbo res splesniti?

Spodnji Dravograd. (Povodenj.) V noči od četrtka na petek je Mislinja po hudih nalivih narastla tako, da je preplavila velik del doline in napravila zelo veliko škode na polju, travnikih, pri mlinih, žagah itd. Tudi v dravski dolini so pri Breznu, Št. Lovrencu itd. potoki zelo narastli in napravili dosti škode. Drava sama tu ni bila izvanredno visoka.

Šmihel pri Pliberku. (Nova maša.) V nedeljo, dne 27. julija, je daroval v tukajšnji župni cerkvi svojo prvo sv. mašo č. g. novomašnik Ignacij Malej. Na tisoče broječa množica ljudstva iz cele Podjunske doline je prihitela, da prisostvuje tej izvanredni slavnosti. Vas Šmihel je odela slavnostno obleko, šest lepo okrašenih slavolokov in mnogo zastav je krasilo prijazno vas. Slavnostni sprevod se je med pokanjem topičev pomikal iz župnišča pod tremi slavoloki v krasno ozaljšano cerkev, ki je bila cela prepletena s svežimi venci. Sveto mašo, ki jo je č. g. novomašnik s svojim mehkim in lepo donečim glasom pel, so še posebno povzdignili naši domači pevci in pevke, ki so pod spretnim vodstvom g. pevovodje Val. Štangljna težko latinsko mašo »Missa stella maris« med spremljevanjem ubrane inštrumentalne godbe izvrstno proizvajali. Zasluga, da se je cela slavnost tako lepo izvršila, je pač v prvi vrsti naših deklet, ki so si po trudapolnem dnevnem delu na polju pritrgale še spanja za pletenje vencev, g. pevovodje in pevcev, ki se niso strašili truda, da čim lepše proslavijo ta svečani dan. — Edina grenka kapljica pri tej slavnosti je bila zavest, da je naša župnija, ki je dala v teku 14 let 7 duhovnikov, že zopet brez kaplana. Vzgojili smo jih v teku 40 let že kakih 15. c...r

Pozor!
30 — 50 kron ceneje kakor v vsaki tovarni ali zalogi kupite pri meni izvrstno **kolo** ali **šivalni stroj.** Popravila in pnevmatike po nizki ceni.
Matija Planko, Celovec, Šolska ulica št. 5-6-7.

Glasnik Slov. kršč. socialne zveze.

Prireditve.

Ruda — Št. Peter.

Da slovensko ljudstvo res čisla svoje voditelje, je pokazal dan 27. julija, ko je napravilo »Izobraževalno kmetsko društvo za Rudo — Št. Peter in okolico« svoje zborovanje in obenem odhodnico č. gosp. Jožefa Dobrovca, ki odhaja kot župnik v Črno. Ljudstva se je zbralo nepričakovano veliko, prišli so od blizu in daleč v slovensko gostilno pri Zletku pod Lisno, da se poslovijo od svojega voditelja. Omeniti pa moramo tudi Gorenčane, kateri so se pripeljali na lepo okrašenem vozu v znak hvaležnosti za nauke, katere so jim dali gospod Dobrovc na društvenih shodih. — Predsednik g. Mihael Melišnik pozdravi vse navzoče in se zahvali za sijajno udeležbo, kateri povod je bil, da se poslovimo od č. g. Dobrovca kot ustanovitelja našega društva.

— Č. g. J. Volaučnik iz Rude poudarja narodno delovanje našega slavljenca v velikovskem okraju. Č. g. župnik Dobrovc so v svojem daljšem govoru priporočali, da društvo uspeva in obrodi sad, le geslo nepozabljenega slovenskega kneza in škofa Antona Martina Slomška: »Vera vaših očetov bodi vam luč, materni jezik bodi vam ključ do verske in narodne omike.« Č. g. kanonik Žel iz Velikovca razlaga, kdaj so se začela zborovanja, takoimenovani tabori, ko so se slovenski kmetje zbirali pod lipo, da se posvetujejo, kako se postaviti v bran krutemu Turčinu, ki je napadal naše lepe slovenske dežele. — K sklepu sijajnega zborovanja so vprizorila naša dekleta prav dovršeno, času primerno Silvin Sardenkovo igro: »Skrivnostna zaroka«, katera je k sklepu privabila marsikomu solze v oči. — Ta zgodovinska igra je tem večje važnosti, ker glavna junakinja Evrozija še danes deluje kot usmiljena sestra na Balkanu. — Med dejanji je pel moški zbor iz Št. Petra pod vodstvom č. g. kanonika Žela, ker je bil pevovodja g. nadučitelj Močnik vsled nove maše v Šmihelu zadržan, v splošno zadovoljnost zborovalcev. — Č. g. župnik F. Rozman iz Št. Petra so bili službeno zadržani in so potem tudi pristopili k pevskemu zboru, da nadomestijo tiste, kateri so bili odsotni. Izobraževalno in kmetsko društvo izreka tem potom č. g. župniku Dobrovcu za vse nauke, katere so nam dajali na naših društvenih zborovanjih, najprisrčnejšo zahvalo in jim kličemo: Bog plačaj in z Bogom!

Društvena naznanila.

Pliberk. Pliberško izobraževalno društvo priredi v nedeljo, dne 10. avgusta t. l., popoldne ob treh pri Železniku v Libučah veselico z govorom ter lepo igro »Turški križ«. Vstopnina bo po navadi. — Odbor.

Bilčovs. Kat. slov. izobr. društvo »Bilka« priredi v nedeljo, dne 3. avgusta dopoldne po sv. maši svoj mesečni shod pri Miklavžu v Bilčovsu. Na sporedu je govor in razlaganje knjige o lepem vedenju. - Odbor.

Trata pri Borovljah. Proslava 25letnice Hranilnice in posojilnice v Glinjah in 100-letnice našega nepozabnega buditelja msgr. Andr. Einspielerja se vrši dne 3. avgusta 1813 pri »Cingelcu« na Trati. Spored: Ob 3. uri popoldne: Pozdrav. Slavnostni govori. Ljudska veselica s tamburanjem in petjem. Vstopnina prosta. Slovenci! Naj bode nedelja 3. avgusta 1913 Vaš narodni praznik! K mnogoštevilni udeležbi vabi vse zadružnike in prijatelje zadružništva ter vse zavedne Slovence — odbor.

Seja slovenske krščansko-socialne zveze za Koroško se vrši v četrtek dne 7. avgusta ob pol 2. uri popoldne v hotelu Trabesinger. Vabljen ožji in širši odbor.

Prevalje. Slovensko katoliško delavsko društvo priredi dne 10. avgusta v prostorih Štekljeve gostilne svojo letno veselico. Na sporedu bo: igra, tombola, govor, šaljiva pošta in petje. — Odbor.

Podružnica »Slovenske Straže« za Velikovec in okolico prijazno vabi na III. redni občni zbor, ki se bo vršil v nedeljo dne 10. avgusta t. l. ob 3. uri popoldne v Narodnem domu v Velikovcu. Na sporedu je govor, petje in tamburanje ter igra »Repoštev«. Pobirala se bo tudi članarina za leto 1913. Z ozirom na veliki pomen »Straže« zlasti za nas koroške Slovence pričakuje najobilnejše udeležbe — odbor.

Št. Jakob v Rožu. (Poročilo o društvenem delovanju v prvem polletju.) Naše izobraževalno društvo, ki se je letos zdramilo k živahnemu delovanju, šteje sedaj 52 članov, skoro samih mladeničev in deklet. Priredilo je v prvi polovici letošnjega leta tri javna zborovanja s tremi govori in štirimi igrami. Poleg tega so imeli društveniki šest sestankov s sedmimi govori, na katerih nastopajo tudi mladeniči sami. Odbor je imel tri seje. Einspielerjeve slavnosti v Svečah se je društvo udeležilo skupno in z znaki. Knjižnica šteje 311 knjig, med temi je polovico novih; izposodilo se je 489 knjig.

Slovenske občine in slovenska društva! Spominjajte se v svojih proračunih „Slovenske Straže“!

Cerkvene vesti.

Sodalitas Ss. Cordis ima mesečni sestanek v četrtek, dne 7. avgusta, v Celovcu.

Umrl je dne 28. julija v Slovenjem Plajberku sicer po daljšem bolehanju, vendar nepričakovano, tamošnji župnik in duhovni svetovalec Andrej Einspieler, rojen dne 30. novembra 1849. v Svečah v Rožu; v mašnika je bil posvečen leta 1873. Pogreb se je vršil v četrtek, dne 31. julija. Naj v miru počiva!

Profesor dr. Janez Ev. Danner †. V Sarajevu je zatisnil za vedno oči dne 25. julija p. Danner iz reda oo. jezuitov. Dalje časa, od leta 1894. do 1910., je deloval kot profesor cerkvene zgodovine in cerkvenega prava v celovški bogoslovnici, pozneje je bil prestavljen v Sarajevo. Rojen je bil l. 1840. v Niederndorfu na Tirolskem. Leta 1898. ga je povodom zborovanja katoliškega univerzitetnega društva v »Kärntnerhofu« na ulici napadla od nemških nacionalcev naročena druhal in ga s palicami in kamenjem na tla pobila. Tedaj je dobil gospod profesor na nogo rano, ki mu ni več prav zacelila in je zavoljo nje še letos moral ostati več tednov v sobi. P. Danner je bil izredno ljubeznjiv mož, gorko ljubljen od svojih učencev; vsi gospodje duhovniki, ki so bili njegovi učenci, ga bodo ohranili v najlepšem spominu. N. p. v m.!

Veleč. g. p. Alojz Cigoj iz reda oo. benediktincev se je stalno nastanil v šentpavelskem samostanu. Učenemu g. rojaku kličemo: Še na mnoga leta!

Gospodarske stvari.

Izvažanje kmečkih pridelkov iz Amerike. Amerika je bila postala hud konkurent za evropskega kmeta, odkar se je vožnja po vodi tako razvila, da je postala cenejša, kakor vožnja po železnici. Ta izvoz pridelkov iz Združenih držav pa naglo pojema. Leta 1902 se je izvozilo 234 milijonov bushlov (à 36 litrov) pšenice, leta 1910 87 milijonov, leta 1911 pa 69 milijonov bushlov. Še bolj je pojemalo izvažanje mesa. Mesa v škatljah se je izvozilo leta 1910 9 milijonov funtov, leta 1911 6 milijonov funtov in leta 1912 3·8 milijonov funtov. Svežega govejega mesa se je izvozilo leta 1910. 70 milijonov funtov, leta 1911 37 milijonov funtov in leta 1912 2 milijona funtov. Slanega govejega mesa se je izvozilo leta 1910 10 milijonov funtov, 1911 tudi 10 milijonov funtov in leta 1912 7 milijonov funtov. Iz tega je razvidno, da ameriška konkurenca ponehava. Potem pa je razvidno, da morajo države v Evropi skrbeti, kako naj dvignejo kmečko gospodarstvo, da bomo sami pridelali, kar potrebujemo.

Mlekarstvo.

(Piše Fr. Krištof, živinorejski inštruktor.)

(Dalje.)

Brejost.

Takoj po teletenju ima krava največ mleka. To množino obdrži približno dva meseca. To imenujemo mlado- ali novomolznost krav. Po preteku tega časa se krava navadno zopet oplemeni. Od tistega časa pa daje vedno manj, tako da ga kakih šest do osem tednov pred porodom popolnoma ustavi. Ko krave bolj proti koncu molzejo, imenujemo to staromolznost. Manj ko ima krava mleka, tembolj mastno je v navadi. Nekatere krave molzejo jako dolgo in jih je težko odstaviti. V tem slučaju je kravo vsaj v šestem tednu pred porodom polagoma opuščati, to se pravi, nekoliko slabeje molzti, tako da vsaj štiri tedne stoji suha. Ako se kravo molze do poroda, je navadno mladič slaboten in krava po porodu daje manj in slabejše mleko. Druge krave, ki so se pravočasno opustile pred porodom, je treba pomolzti. To se zgodi le redkokedaj in tudi ni tako napačno, ker ima krava vseeno po porodu mlezvo, katera je potrebna za mladiča, da ga izčisti. Mlezva se stvori le ob porodu in se mora mladičem dati, drugače je napačno.

Vpreganje krav

ni škodljivo, ako se jih ne presili v tem oziru. Ako mora biti krava močno in neprestano vprežena, potem gotovo pride ob mleko. Če pa se jih zmerno uporablja pri vožnji, jim to nič ne škoduje, nasprotno koristi. Krave ostanejo bolj zdrave in dajajo nekoliko manj, a bolj mastno mleko. Vsem manjšim posestnikom je priporočati, naj porabljajo krave za vožnjo in ne volov, poleg tega pa mleka stradajo v družini. Namesto dveh volov in ene krave naj se drži tri krave, ki so navajene vožnje. Tako je dosti mleka v gospodarstvu, poleg tega pa še tri teleta, ako gre vse po sreči. Dobiček je od krav večji kot od volov. Imamo pa nekaj takih posestnikov, ki se sramujejo opravljati delo s kravami. To pač ni nobena sramota, marveč čast za posestnika, ki se lahko postavi s svojimi lepimi kravami. Ravnati se moramo v vsakem gospodarstvu tako, kar več nese in zatem moramo vedno stremiti.

Glasba.

Slovenska maša. Besede iz »Cecilije«. Uglasbil za mešani zbor Ludovik Viternik. Partitura 2 K, posamezni glasovi po 15 vin. Naroča se pri Blasnika nasl. v Ljubljani. Maša je uglasbena v lahkem slogu, je vseskozi melodiozna in odgovarja duhu cerkvenega petja. Pevci jo bodo radi in s pridom peli. Mlademu gospodu skladatelju, ki je ravnokar zapustil bogoslovnico in nastopil svojo prvo kaplansko postajo, želimo le, da bi dobil priložnost za nadaljnjo, globokejšo glasbeno izobrazbo v kakem primernem glasbenem zavodu.

Kupujte pri tvrdkah, ki inserirajo v „Miru“!

Raznoterosti.

Ministrova hči — mizarski pomočnik. Hčerka danskega ministrskega predsednika Berntsena, gdčna. Anny Berntsen, je te dni v Kodanju prestala izkušnjo za mizarskega pomočnika. Za to priliko je naredila predalnik iz mahagonijevega lesa. Mizarstva se je učila redno kakor vsak drug vajenec v kodanjski tovarni za pohištvo Horsböl. Prvo njeno vajenško delo je bila skrinja, ki jo je kupila ruska carica mati. Za gospodinjsko razstavo v Kodanju je naredila pisalno mizo, ki je zelo ugajala. Z gdčno. Berntsen sta se pri isti tvrdki učili mizarstva tudi gdčna. Agneza Torp in grofica Agneza Schack-Schackenborg in so z njo vred prestale pomočniško izkušnjo. Gdčna. Berntsen se v kratkem poroči.

Lov na dekleta. Kakšnih sredstev in zvijač se v svojem zločinskem rokodelstvu poslužujejo trgovci z dekleti, pričajo naslednji zgledi, ki so seveda le majhen del vseh zločinov. — V Londonu je šla neka gospa s svojima dvema hčerkama kupovat v eno velikih tamošnjih trgovin. Tu so se ločile, preje pa so se domenile, kje se snidejo. Prvi sta bili na domenjenem mestu hčerki. Ko sta par minut čakali na mater, prihiti k njima kot bolniška strežnica oblečena ženska in jima vsa razburjena pripoveduje, da se je mati v dvigalu poškodovala in so jo morali takoj prenesti v bolnišnico. Njo so pa poslali, da obvesti hčerki in ji pripelje k materini postelji. Prestrašeni deklici sta z navidezno bolniško strežnico takoj sedli v pripravljeni avtomobil — in od tedaj sta izginili brez sledu. — V neki elegantni londonski brivnici se oglasi telefon. Prosi, naj gospica N. nemudoma pride k madami X., da ji splete lase. Čez nekaj minut se že vstavi pred brivnico avtomobil, da odpelje gospodično. Nič hudega sluteče dekle res sede v avtomobil in od tedaj je ni nihče več videl. Telefoniralo se je bilo iz javnega telefonskega urada, ime in naslov dotične dame seveda ne eksistirata. — Neko dekle potuje v London v službo. Malo pred prihodom v London ji neka sopotujoča dama ponudi biskvit. Na postaji v Londonu ji pomaga spraviti prtljago, nato pa pokliče izvoščka, češ, da se peljeta skupaj. Damo je opazoval neki redar in ker se mu je zdela sumljiva, je stopil k dekletu in jo opozoril, naj ne hodi s tujo žensko. Nato je poklical damo, ki je vršila misijo na kolodvoru in ji izročil dekleta. Dama je odpeljala dekle-

ta v čakalnico in jo za hip pustila samo. Ko se je pa vrnila, je našla dekle v globoki omedlevici: pecivo, ki ga ji je bila dala neznana ženska v vlaku, je vsebovalo omotna sredstva. — Majhno dekletce gre iz šole domov. Ustavi jo neznan moški in jo prosi, naj nese pismo v neko gotovo hišo. Deklica je vzela pismo in hitela, da izvrši naročilo; vendar ji je pa na vso srečo medpotoma prišlo v glavo, da bi nesla najpreje knjige domov. Ko je materi povedala o pismu, je mati postala nezaupna in odprla pismo; v njem so stale besede: »Zaprite prinašalko pisma in jo omotite, dokler ne pridem.« — Neka Švicarka se je z vlakom peljala v Genovo. Na kolodvoru sta ji prišla nasproti neki gospod in dama s telegrami v rokah, kakor da sta čakala na njo. Peljala sta jo k pripravljenemu vozu. Toda ves prizor so opazovali nekateri sprevodniki, ki se jim je zdel slučaj sumljiv; zato so hitro pristopili k dekletu in jo izročili v pravo varstvo. — Jasno je zlasti iz zadnjega slučaja, da imajo kupčevalci s človeškim mesom ma vse strani razširjene svoje mreže in svoje poročevalce, ki jih obveščajo o dohodu izbranih žrtev v velika mesta.

Nevesta honveda. Iz Varaždina se piše: Honvedni infanterist Gabor je dobil pred nekaj dnevi petdnevni dopust. Obiskal je svojo nevesto v Kisvaru. V družbi je šel nato v gostilno. Komaj so se vsedli, pride neki Döme, ki se je bahal, da je zapeljal Gaborjevo nevesto. Gabor je obledel, ni zinil besede, potegnil bajonet in ga Dömeju potisnil do ročaja v srce. Döme se je mrtev na tla zgrudil. Gabor je spravil bajonet nazaj v nožnico in drl iz gostilne ter takoj odpotoval nazaj v svojo garnizijo, kamor je došel ponoči, in se takoj podal k polkovniku Banffyju, ki so ga morali zbuditi, ker je spal. Vojak je pokazal polkovniku še krvav bajonet in je polkovniku javil: »Gospod polkovnik! Najpokorneje javljam, da pridem naravnost iz Kisvarde, kjer sem usmrtil Aleksandra Dömeja, ker je mojo nevesto zapeljal. Nevesto sem čez vse ljubil, in ker se je lopov s svojim dejanjem bahal, sem ga zabodel. Nisem hotel, da me orožniki ali policisti aretirajo. Prišel sem, da me moja vojaška oblast kaznuje. Prosim, oprostite, da sem Vas ponoči motil in Vas prosim, da me aretirate.« Polkovnik Banffy je stopil proti morilcu, ga potapljal po rami in mu rekel: »Odstopite!« Vojaškemu sodišču je polkovnik takoj poročal, a sodišče z ozirom na vojaško postopanje vojaka in ker je skesano obstal, Gaborja ni ukazalo aretirati. Gabor se sme ob službe prostem času izprehajati po mestu.

Pogibelj avstrijskega parnika »Clara Camus«. Kapitan tržaške družbe Gerolonuch & Comp. je poročil o potopu parnika »Clara Canus«, ki je vozil premog iz Caraiffa za c. kr. mornarico in ki se je pri rtu Vilano na severnem Španskem potopil: Radi goste megle sem zavozil v ponedeljek zjutraj na pečine v bližini rta Briorino. Parnik je dobil malo luknjo, a voda se je s sesalkami odstranila. Obstajala je nevarnost, da vržejo ladjo valovi na še bolj nevarne pečine. Ob 7. uri zvečer sem zato odplul proti El Herrolu. Sesalke so ves čas uspešno delovale, a ob 8. uri je pa morje zopet gosta megla pokrila, ob 10. uri je stopila voda v ladjo, ker cevi niso več delovale, ob 2. uri zjutraj ni krmilo več ubogalo, pol ure pozneje smo ladjo zapustili, ki se je nato čez nekaj minut potopila. Rešili smo se vsi v štirih čolnih in smo priveslali brez tuje pomoči v El Herrol. Parnik je vozil 4600 ton premoga za c. kr. mornarico v Pulju. Ladja je bila zgrajena leta 1910.

Živa priča iz Napoleonovih časov. V nekem pariškem predmestju živi v zelo skromnih razmerah 105letni starček Pierre Schamel-Roy, ki je kot 12leten deček videl in govoril z Napoleonom I. Njegov oče je bil kot vojak v Napoleonovi telesni straži in Pierre se je rodil v versaillevski palači. Pierre se je večkrat igral s cesarskim princem »rimskim cesarjem« in še danes hrani kot največjo dragocenost — punčiko, s katero se je mali princ igral. Starčku se sicer poznajo njegova visoka leta, vendar je še lahko spoznati, da je bil v mladosti postaven mož. Ves mladosten pa postane, kadar pripoveduje o Napoleonu. »Cesar! Da, jaz sem videl cesarja!« Trikrat je bil na Sveti Heleni, kamor je njegov oče — zvest do smrti — sledil velikemu Napoleonu. Na očetovo prošnjo je enkrat smel pred cesarja. Dobro se še spominja »jetničarja« — sir Hudson Loeja, pred katerega so ga najprej peljali. Britanski guverner je sumil, če nima morda 12letni Francoz kake tajne naloge, t. j. pisem za Napoleona; zato ga je dal sleči in popolnoma preiskati. Našli niso ničesar. Nato so ga peljali pred Napoleona, pred katerega je pokleknil in mu poljubil roko. Napoleon ga je pogladil po laseh in ga imenoval »zvestega malega dečka«. Starček še danes ne more pozabiti Napoleonovih temnih oči s prodirljivim pogledom. Vso starčkovo dušo izpolnjuje spomin na velikega cesarja. Njegov skromni dom je okrašen s samimi spominki iz one dobe. Napoleonovih slik visi po stenah brez števila. Leta 1848. se je Schamel-Roy boril na pariških cestah in bil ranjen. Kesneje je bil mnogo let garderobier na pariški operi in sedaj dobiva državno pokojnino — poldrug frank na dan. 105letni starček — 25. avgusta bo praznoval 106. rojstni dan — je še jasnega in živahnega duha; čita in piše brez očal. Hrani se večinoma s sadjem in mlekom. Rad se pohvali, da se mu roke še prav nič ne tresejo, da gre še vsak dan na izprehod in da si še sam zakrpa obleko. Ob slovesu vam s trdno roko napiše na vizitko posvetilo: »V spomin na stoletnega, čegar roko je držal v svoji Napoleon I.«

Žurnalistova osveta. Iz Petrograda javljajo to-le smešnico: Izdavatelj dnevnika »Turkestaneč« je bil kaznovan radi nekega članka na globo 500 rubljev. Glob je bil že gospod Novikov vajen, a da ga oblast kaznuje radi vsake malenkosti, to ga je pa le kuhalo. Da bi se iznebil jeze, je tuhtal ves čas za plačanje globe dovoljenega roka, kako bi se bolje oddolžil policiji. In našel je pravo: Nabral je za pet sto rubljev bakrenih kopejk (najmanjših ruskih novcev) in ko je prišla policija terjat, je triufirajoč pokazal v kotu redakcije šest vreč denarja. Policijski uradnik si je jezno ugriznil v ustnice, nato pa je poslal po voz, da so globo odpeljali. In naslednji dan je imel Novikov že zopet plačilno povelje za 500 rubljev — globa radi norčevanja s policijo.

Slovenci, podpirajte „Mir“ z inseriranjem!

Dragocene kuhinjske tajnosti čestokrat zapuščajo v dediščino stare matere materam in te zopet vnukinjam in so se prej visoko čislale. Največkrat obstoje v umetnosti, kako jed in pijačo poceni in okusno pripraviti. Popolnoma tajno se seveda ti recepti ne dajo ohraniti, zakaj danes na primer ni nobena tajnost več, da se najboljša pijača za zajtrk in malico pripravlja iz Kathreinerjeve Kneippove sladne kave. Za svojo aromo in slast se ima pristna Kathreinerjeva zahvaliti Kathreinerjevemu pripravljalnemu načinu, ki se mu imajo danes vsi narodi in vsa ljudstva vseh petih delov sveta zahvaliti za okusno, pri tem zdravo in ceno kavino pijačo. Priporoča pa se, pri nakupu vedno izrecno zahtevati pristno Kathreinerjevo v zaprtih izvirnih zavojih s sliko župnika Kneippa in sprejeti samo tak zavoj.

„Edina želja“, ki jo gojimo, kadar smo zdravi, je čestokrat tako visokoleteča, da se zdi naravnost neizpolnjiva. Če pa nas muči bodenje, trganje, trganje v ledjih, bolečine v križu ali hrbtu, si želimo le eno, da se hitro znebimo teh bolečin. Ta želja se prav lahko izpolni, če se spomnimo bolečine pomirjujočega Fellerjevega fluida z znamko „Elza-fluid“, ali če smo bili tako previdni, da smo ga že prej naročili. Zato naj se naroči, da smo zoper slučaje oboroženi, 12 steklenic Fellerjevega fluida za 5 kron franko od lekarnarja E. V. Feller, Stubica, Elza trg št. 67, Hrvatsko.

Absolvent deželne kmetijske šole v Gorici, z dobrimi spričevali, išče službe vrtnarja ali kaj sličnega na kakšnem večjem posestvu, grofovini ali zavodu. Stopi v službo tudi pri Nemcih. Tozadevna pisma se prosi na: Franc Tavčar ml., Cerkno 9, Goriško.

Učenca, zmožnega obeh deželnih jezikov, sprejme takoj **tapetnik Josip Hofer v Celovcu,** Živinski trg 3.

Somišljeniki — zahtevajte v gostilnah — računske listke „Slovenske Straže“! Naročajo se v pisarni „Slovenske Straže“ v Ljubljani.

Loterijske številke.

Gradec, 23. julija:	55	70	78	16	14
Brno, 23. julija:	28	29	46	13	90
Linc, 26. julija:	22	61	44	84	9

Tržne cene v Celovcu

14. julija 1913 po uradnem razglasu:

Blago	100 kg od K	100 kg od v	100 kg do K	100 kg do v	80 litrov (biren) K	80 litrov (biren) v
Pšenica	23	50	—	—	14	80
Rž	19	80	22	—	12	10
Ječmen	—	—	—	—	—	—
Ajda za seme	32	—	34	—	17	—
Oves	22	68	24	—	8	25
Proso	—	—	—	—	—	—
Pšeno	—	—	32	16	20	—
Turščica	—	—	—	—	—	—
Leča	—	—	—	—	—	—
Fižola rdeča	—	—	—	—	—	—
Repica (krompir)	6	—	—	—	2	60
Deteljno seme	—	—	—	—	—	—
Seno, sladko	8	50	10	—	—	—
„ kislo	6	—	8	20	—	—
Slama	4	20	5	20	—	—
Zelnate glave po 100 kos.	—	—	—	—	—	—
Repa, ena vreča	—	—	—	—	—	—
Mleko, 1 liter	—	24	—	28		
Smetana, 1 „	—	60	1	20		
Maslo (goveje) 1 kg	2	80	3	40		
Sur. maslo (putar), 1 „	2	60	4	—		
Slanina (špeh), pov. 1 „	2	10	2	30		
„ „ sur. 1 „	2	—	2	20		
Svinjska mast 1 „	2	20	2	40		
Jajca, 1 par	—	13	—	18		
Piščeta, 1 par	2	80	3	60		
Race	—	—	—	—		
Kopuni, 1 par	—	—	—	—		
30 *cm* drva, trda, 1 m^2	3	—	3	60		
30 „ „ mehka, 1 „	2	50	3	20		

Živina	Počrez od	Počrez do	100 kilogr. živa od	100 kilogr. živa do	100 kilogr. zaklana od	100 kilogr. zaklana do	Prignalo	Prodalo
	v kronah							
Konji	—	—	—	—	—	—	—	—
Biki	—	—	—	—	—	—	—	—
Voli, pitani	—	—	—	—	—	—	—	—
„ za vožnjo	410	—	—	—	—	—	2	2
Junci	300	—	—	—	—	—	1	1
Krave	280	500	70	74	—	—	50	32
Telice	220	—	—	—	—	—	1	1
Svinje, pitane	—	—	—	—	—	—	—	—
Praseta, plemena	16	56	—	—	—	—	250	200
Ovce	—	—	—	—	—	—	—	—
Koze	—	—	—	—	—	—	—	—

Za dobičkanosno kmetijo

v bekštanjski občini na Koroškem se išče

zmožen in resen najemnik.

V najem se da prihodnje leto na več let za skrajno nizko najemnino in pod ugodnimi pogoji. Kdor ima nekaj kapitala in zmožnosti, naj ne zamudi prilike! — **Posredovalci dobe 15 % provizije.** — Naslov posestnika se izve pri upravništvu „Mira“ štev. 28.

Lepo posestvo

20 minut od Velikovca, zidana hiša, hlevi za konje, govedo in svinje, vsi obokani, vodovod v hiši, slamoreznica, mlatilnica in hišni mlin na vodno silo, posetve 40–42 birnov, lesa za domačo rabo, velik travnik in sadni vrt, za travnik vodovodna pravica, vse arondirano, se zavoljo družinskih razmer **proda.** — Naslov pove upravništvo „Mira“ štev. 31.

V zalogi Družbe sv. Mohorja v Celovcu

je nanovo izšla knjiga:

Razlaganje cerkvenega leta

(Slovenski Goffine).

Priredil msgr. Valentin Podgorc.

Mehko vez. K 4·—, za družnike K 3·—, po pošti 40 vinarjev več. — Trdo vez. K 5·40, za družnike K 4·—, po pošti 40 vinarjev več.

Hranilno in posojilno društvo v Celovcu

5%

uraduje vsak dan, izvzemši nedelje in praznike, od 10. do 12. ure dopoldne.

Varno naložen denar; najugodnejši kredit za posestnike.

5%

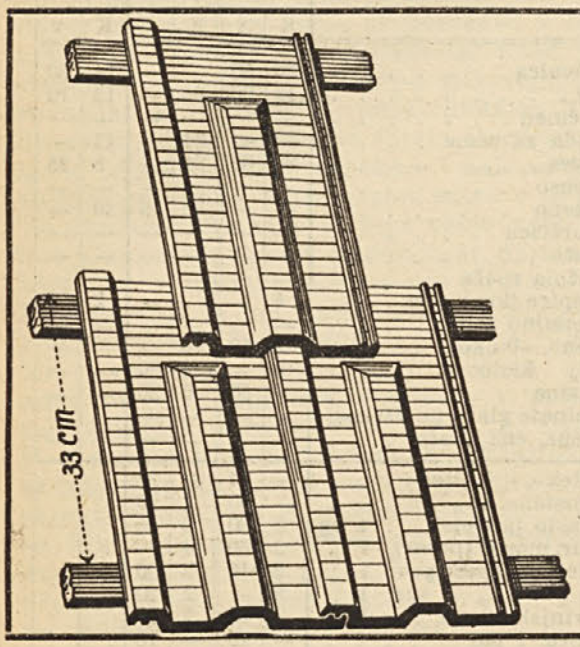

F. P. Vidic & Komp., Ljubljana

tovarna zarezanih strešnikov ponudi v vsaki poljubni množini **dvojno zarezani**

strešnik-zakrivač

s poševno obrezo in priveznim nastavkom

Brez odprtin navzgor! Streha popolnoma varna pred nevihtami!

: Najpreprostejše, najcenejše in najtrpežnejše kritje streh sedanjosti. :

Na željo pošljemo takoj vzorce in popis. Spretni zastopniki se sprejmejo.

Častna izjava.

Jaz Marija Truppe v Gorjah zelo obžalujem vse zoper gospoda župnika Antona Stritofa v Gorjah popolnoma brez povoda govorjene razžaljive besede, prekličem iste z izrazom obžalovanja in se mu zahvalim, da je blagohotno umaknil kazenski predlog zoper mene.

Podkloštrom, 26. julija 1913.

Marija Truppe.

VINO Vipavsko belo, Istrski teran, Opolo, Tirolec, rdeč, sladka vina, Muškato, Refoško, krvna vina. Prodaja na debelo in na drobno.

IVAN HOCHMÜLLER, Beljak, Peraustr. 1.

Proda se nova kajža

zraven tekoče vode, s sadnim vrtom in njivo, 15 min. od farne cerkve in 20 min. od železniške postaje, zaradi bolezni pod ugodnimi pogoji. Več pove: g. Aleks. Pernat, krojaški mojster in posestnik v Dvoru, pošta Šmihel nad Pliberkom, Koroško.

! 500 kron !

Vam plačam, če moj uničevalec korenin **„Ria-balzam“** ne odstrani brez bolečin Vaših **kurjih očes, bradavic, trde kože v 3 dneh.** Cena lončku z jamčujočim pismom 1 K. **Kemeny, Košice** (Kaschau), I., poštni predal (12/829) Ogrsko.

GREGOR GRABER

cerkveni slikarski mojster

v Štebnu pri Beljaku, pošta Malošče

se priporoča častiti duhovščini za vsa v to stroko spadajoča dela.

Hiša naprodaj!

V prijaznem kraju na državni cesti in postaji južne železnice je novo zidana hiša in gospodarsko poslopje, dalje lep sadni vrt, 7 johov njiv, 3 johe travnika, 1 joh paše in 8 johov gozda zaradi družbinskih razmer **naprodaj.** Da se tudi za več let v **najem.** — Pojasnila daje **Alojzij Tomazino Teucher v Lipi, pošta Vrba, Koroško.**

V zalogi Družbe sv. Mohorja v Celovcu

je nanovo izšla knjiga:

Življenje svetnikov in svetnic božjih.

Spisala dr. J. Rogač in M. Torkar.

Dva dela, druga izdaja.

Cena: Mehko vez. K 8·—, za družnike K 6·—, po pošti franko K 1·— več. — V dva dela trdo vez. z usnjatim hrbtom K 12·—, za družnike K 8·80, po pošti franko K 1·— več.

Edino slovensko narodno trgovsko-obrtno podjetje

Hotel Trabesinger

v Celovcu, Velikovška cesta št. 5.

Podpisana voditeljica **hotela Trabesinger** se vljudno priporoča vsem velecenjenim slovenskim in slovanskim gostom-potnikom, ki prenočujejo ali za več časa ostanejo v Celovcu. V hotelu se dobe lepe, snažne sobe po primerni ceni; nudi se izborna kuhinja in zajamčeno pristna in dobra vina iz Slovenskih goric. Na razpolago je tudi kegljišče poleg senčnatega vrta, pozimi toplo zakurjeno. V **hotelu Trabesinger** dobite vsak dan, posebno pa ob sredah zvečer, prijetno slovensko družbo. V poletnem času pričakuje na kolodvoru gostov domači omnibus. Slovenski potniki in rodoljubi, ustavljajte se samo v edini slovenski gostilni **»Hotel Trabesinger«** v Celovcu, kjer boste vedno dobro postreženi.

Za mnogobrojen obisk se priporoča voditeljica hotela

Alojzija Leon.

Podružnica Ljubljanske kreditne banke v Celovcu

Delniška glavnica K 8,000.000.

Rezervni fondi okroglo K 1,000.000·—.

Denarne vloge na knjižice se obrestujejo po **4 3/4 %** od dneva vloge do dneva vzdiga. Rentni davek plača banka sama.

Kolodvorska cesta 27, v lastni hiši.

Zamenjuje in eskomptuje izžrebane vrednostne papirje in vnovčuje zapadle kupone.

Daje predujme na vrednostne papirje — Zavaruje srečke proti kurzni izgubi.

Vinkuluje in devinkuluje vojaške ženitninske kavcije.

Eskompt in incasso menic. Borzna naročila.

Centrala v Ljubljani. Podružnice v Spljetu, Trstu, Sarajevu, Gorici, Celju in ekspozitura v Gradežu.

Denarne vloge v tekočem računu obrestujejo se:

proti 30 dnevni odpovedi po 5% — proti 60 dnevni odpovedi po 5 1/2 %

Lastnik in izdajatelj: Gregor Einspieler, prošt v Tinjah. — Odgovorni urednik: Mihael Moškerc v Ljubljani. — Tiska Katoliška tiskarna v Ljubljani.